

Nr 5

*Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner
angående vissa ändringar i förordningen om taxering
för inkomst av medel, som insatts å skogskonto.*

(2:a avd.)

Till bevillningsutskottet har hänvisats följande inom riksdagen väckta, av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I:9 av herr *Eskilsson m. fl.* och II:12 av herr *Hedin m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

*förordning om ändrad lydelse av 6 § förordningen den 27 mars 1954 (nr 142)
om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto*

Häri genom förordnas, att 6 § förordningen den 27 mars 1954 om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, skall erhålla följande ändrade lydelse.

6 §.

Skattskyldig som vill disponera å skogskonto innestående medel, äger att två månader efter uppsägning återfå det insatta beloppet. Uppsägningen må avse beloppet i dess helhet eller del av detsamma, dock att deluttag ej må understiga 1 000 kronor. Om särskilda förhållanden det föranleda, äger Konungen medgiva, att å skogskonto innestående medel må uttagas utan att nu föreskriven uppsägningstid iakttages.

Efter det — — — kvarstående medel.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

2) de likalydande motionerna I:88 av herr *Nils-Eric Gustafsson m. fl.* och II:104 av herr *Mattsson m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte »besluta» sådan ändring av bestämmelserna om taxering av medel som insatts på skogskonto, att insättning avseende viss förvärvskälla för ett och samma beskattningsår ej må understiga 1 000 kr i enlighet med vad i motionerna anförts samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig författningsändring.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför inte lämnas i det följande, hänvisa till motionerna II:12 och II:104.

Enligt 1 § förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, äger fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, som haft intäkt av skogsbruk, rätt att för det beskattningsår varunder sådan intäkt uppburits insätta viss del av intäkten på särskilt konto i bank, s. k. skogskonto. För sålunda insatta medel erhåller den skattskyldige uppskov vid taxering till kommunal och statlig inkomstskatt. Skogskonto kan uppläggas hos riksbanken, affärsbank, sparbank eller centralkassa för jordbrukskredit. Lagstiftningen om skogskonto är således tillämplig endast på skattskyldig, som är underkastad progressiv beskattning. Detta sammanhänger med att bestämmelserna i första hand avser att mildra verkningarna av beskattningens progressivitet och att desamma således ur denna synpunkt kan betraktas som ett komplement till 1951 års regler om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst.

Rätten att erhålla uppskov för gjorda insättningar är underkastad viss maximering. Bestämmelser härom meddelas i 2 §. Sålunda gäller att beträffande viss förvärvskälla får uppskovet för ett och samma beskattningsår avse högst ett belopp, motsvarande summan av

- a) sextio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog, som avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,
- b) fyrtio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter, samt
- c) fyrtio procent av saluvärdet av skogsprodukter, som under beskattningsåret uttagits för förädling i egen rörelse.

Beträffande ståndsskogslikvid gäller dock att uppskov för sådan intäkt får erhållas i dess helhet.

Insättning avseende viss förvärvskälla må enligt 3 § för ett och samma beskattningsår inte understiga 2 000 kronor.

I 6 § stadgas en uppsägningstid av fyra månader för insatt belopp; deluttag må ej understiga 1 000 kronor. Vid särskilda förhållanden äger Konungen medgiva uttag av innestående medel utan iakttagande av denna uppsägningstid. Längre tid än tio år må medel inte innestå å skogskonto.

Förordningen innehåller därjämte bl. a., att ränta å insatta medel utgår efter den räntefot som vederbörande bank bestämmer och att medel som uttages från skogskonto skall redovisas såsom inkomst i självdeklarationen för det beskattningsår, varunder uttaget skett. Överlåter den skattskyldige fastighet, som utgör den väsentliga delen av förvärvskälla, för vilken insättning å skogskonto verkstälts, skall innestående medel upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, under vilket överlåtelsen ägt rum. Motsvarande bestämmelser gäller bl. a. vid skifte av dödsbo, som har medel innestående å skogskonto, samt i visst fall vid bodelning.

Motioner av samma innehåll som de nu förevarande var föremål för prövning vid föregående års riksdag, som på hemställan av bevillningsutskottet i betänkande nr 15 avlog motionerna. Vad angår spörsmålet om förkortning av uppsägningstiden för skogskontomedel erinrade utskottet om att anledningen till att viss uppsägningstid ansetts böra föreskrivas varit önskemålet att förhindra missbruk av den genom skogskontolagstiftningen erhållna möjligheten till beskattningsuppskov. Utskottet fortsatte.

Bestämmelser om viss uppsägningstid har sålunda ansetts vara ett lämpligt korrektiv mot att de skattskyldiga insätter medel å skogskonto någon dag före deklarationens avlämnande och gör uttag strax därefter. Vid remissbehandlingen av den promemoria, som låg till grund för lagstiftningen, framfördes tanken att kontomedlen borde bindas i åtta månader, men departementschefen ansåg sig i proposition inte böra föreslå längre uppsägningstid än fyra månader för att inte den normala användningen av skogskontomedel skulle försvåras. Riksdagen antog förslaget i denna del utan erinran.

Utskottet ansåg inte att det i motionerna anförts tillräckliga skäl för en förkortning av uppsägningstiden och erinrade därjämte om att Kungl. Maj:t i september 1960 medgivit befrielse intill utgången av år 1960 från uppsägningstiden med anledning av de under nämnda år inträffade skörde-skadorna.

Beträffande frågan om sänkning av minimigränsen för insättning å skogskonto framhöll 1962 års bevillningsutskott att gällande minimigräns fick ses mot bakgrunden av att syftet med skogskontolagstiftningen i första hand varit att åstadkomma en skatteutjämning. Lagstiftningen var att anse som ett komplement till 1951 års regler om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst, för vilkas tillämplighet också gällde en viss minimigräns, nämligen 4 000 kronor. Av detta skogskontolagstiftningens huvudsyfte att verka skatteutjämnande följde att den inte borde vara tillämplig, då den skattskyldiges intäkter av skogsbruk under beskattningsåret var så obetydliga, att ett uppskov med beskattningen hade ringa eller ingen skatteutjämnande effekt. Utskottet anförde vidare.

Utskottet vill erinra om att frågan om en höjning av den ovannämnda minimigränsen för tillämpning av förordningen om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst aktualiserats under senare tid i anledning av förslag av den utredning som haft att överse berörda förordning. Att under sådana förhållanden överväga en sänkning av den minimigräns, som gäller för den i samma syfte tillkomna skogskontolagstiftningen, anser sig utskottet inte kunna tillstyrka.

Av innehållet i de förevarande motionerna må här återges följande.

Till stöd för yrkandet i *motionerna I:9* och *II:12* framhålles att bestämmelsen om fyra månaders uppsägningstid för skogskontomedel är förenad med vissa praktiska olägenheter. Dessa kan avhjälpas om uppsägningstiden förkortas till två månader. Belopp som skall disponeras under kalenderåret

måste nu sägas upp i augusti. Om uppsägningstiden blir två månader kan uppsägning ske i oktober. Kontoinnehavare har då väsentligt större möjligheter att överblicka utfallet av årets skörd och därmed också behovet av att under året utnyttja på skogskonto inestående medel.

I *motionerna I:88* och *II:104* framhålles, att en insättningsrätt för mindre än 2 000 kronor per år visserligen kan sägas ha en begränsad skatteutjämnande effekt men att detta gäller enbart om man ser till effekten av en enskilda insättning. Till bilden hör emellertid också skogskontots betydelse som motsvarighet till de investeringsfonder, vilka aktiebolag och ekonomiska föreningar med viss skattefrihet får inrätta för vissa ändamål, samt de konsekvenser de nu alltför snävt tilltagna reglerna spelar bl. a. för de mindre jordbrukarnas driftsplanering. Det är framför allt för de mindre jordbrukarna den nu aktuella 2 000 kronors-gränsen har betydelse. För flertalet av dessa utgör de årliga avverkningarna den egentliga grunden även för en stor del av arbetsinkomsten. Ur den synpunkten är det självfallet betydelsefullt att de år för år kan planera ändamålsenliga avverkningar. Effekten av nuvarande regler för skogskontot har emellertid blivit, att man i stället gör periodiska, större avverkningar. Inte minst med hänsyn till jordbrukets brydsamma ekonomiska situation skulle en sänkning av ifrågakvarande minimibelopp vara angelägen.

Ett annat förhållande, som enligt motionärernas uppfattning i allt högre grad aktualiserar en ändring av dessa regler, är den ökade samverkan som skogsägarna etablerat inom ramen för skogsbruksområden och skogliga samverkansområden. Vid gemensam avverkningsplanering ändras ofta virkesuttagens karaktär mot ökad kontinuitet, vilket också klart motiverar en ändring av bestämmelserna för avsättning till skogskontot.

De farhågor som tidigare yppats beträffande merarbete för taxeringsmyndigheter och banker, om minimibeloppet för insättning på skogskonto sattes lägre än 2 000 kronor, har enligt motionärernas mening visat sig ogrundade.

Utskottet

Utskottet uppftar först till behandling yrkandet i de likalydande motionerna I:9 och II:12 om förkortning av uppsägningstiden för skogskontomedel från fyra till två månader. I motionerna har bl. a. anförts att jordbrukare, som har å skogskonto inestående medel, har väsentligt större möjligheter att överblicka utfallet av årets skörd och därmed också behovet av att under året utnyttja dessa kontomedel, om uppsägning av medlen får ske i oktober i stället för, som nu gäller, i augusti.

Såsom 1962 års bevillningsutskott framhöll i anledning av liknande motionsyrkanden har bestämmelserna om viss uppsägningstid införts för att förhindra missbruk av möjligheten till beskattningsuppskov. Vid remissbehandlingen av den promemoria, som låg till grund för gällande bestäm-

melser i denna fråga framfördes också den tanken att kontomedlen borde bindas i åtta månader, men departementschefen ansåg sig i propositionen (nr 14 till 1954 års riksdag) inte böra föreslå längre uppsägningstid än fyra månader för att inte den normala användningen av skogskontomedel skulle försvåras. Riksdagen antog förslaget i denna del utan erinran. I sammanhanget må framhållas den dispensmöjlighet, som beträffande gällande uppsägningstid tillagts Kungl. Maj:t.

Med hänsyn till det anförda och då utskottet inte kan finna, att i motionerna anförts tillräckliga skäl för en förkortning av uppsägningstiden, får utskottet avstyrka bifall till det föreliggande lagstiftningsyrkandet.

Utskottet har därjämte att besvara yrkandet i de likalydande motionerna I:88 och II:104 om sänkning av minimigränsen för insättning å skogskonto från 2 000 kronor till 1 000 kronor, bl. a. för att man härigenom skulle tillgodose de mindre jordbrukarnas driftsplanering.

Syftet med skogskontolagstiftningen är i första hand att åstadkomma en skatteutjämning mellan olika beskattningsår. Dess tillämpning är därför begränsad till sådana skattskyldiga som är underkastade progressiv inkomstbeskattning, nämligen fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser. Institutet utgör ett komplement till 1951 års lagstiftning om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst, vilken lagstiftning förra året i flera avseenden ändrats till jordbrukarnas förmån. För rätten till sådan särskild skatteberäkning gäller även en minimigräns, ursprungligen 4 000 kronor men förra året höjd till 5 000 kronor. 1962 års bevillningsutskott tillstyrkte sistnämnda höjning och åberopade därvid bl. a. att konsumentprisindex under en elvaårsperiod (1951—1961) stigit med omkring 40 procent, varför höjningen syntes måttfull. Mot bakgrunden härav anser utskottet det inte välbetänkt att överväga en sänkning av den minimigräns å 2 000 kronor, som gäller för den även i skatteutjämnande syfte tillkomna skogskontolagstiftningen. Utskottet hyser också den uppfattningen att en sänkning av minimibeloppet å 2 000 kronor skulle leda till uppskov med beskattningen i sådana fall där åtgärden skulle få en ringa eller ingen skatteutjämnande effekt och där således huvudsyftet med skogskontolagstiftningen inte blir tillgodosett. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till det här föreliggande motionsyrkandet.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I:9 av herr Eskilsson m. fl. och II:12 av herr Hedin m. fl. om förkortning av tiden för uppsägning av medel å skogskonto, samt

2) de likalydande motionerna I:88 av herr Nils-Eric Gustafsson m. fl. och II:104 av herr Mattsson m. fl. om viss

sänkning av minsta beloppet för insättning å skogskonto,
icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 21 februari 1963

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson, Ste-
fanon, Oscar Carlsson, Wörnberg, Yngve Nilsson, Hellebladh, Nordenson,
Erik Filip Petersson och Mattsson; samt

från andra kammaren: herrar Brandt, Nilsson i Svalöv, Vigelsbo, Asp,
Magnusson i Borås, Andersson i Essvik, fru Holmqvist, herrar Larsson i
Umeå, Nyström och Enskog.

Reservation

av herrar *Yngve Nilsson, Nordenson, Mattsson, Nilsson i Svalöv, Vigelsbo*
och *Magnusson* i Borås, vilka under åberopande av innehållet i de likaly-
dande motionerna I:9 av herr Eskilsson m. fl. och II:12 av herr Hedin m. fl.
samt de likalydande motionerna I:88 av herr Nils-Eric Gustafsson m. fl. och
II:104 av herr Mattsson m. fl. ansett att utskottet bort hemställa, att riks-
dagen med bifall till motionerna I:9 och II:12 angående uppsägningstiden
för medel som insatts å skogskonto samt I:88 och II:104 angående minimi-
beloppet för insättning å skogskonto måtte antaga följande

Förslag

till

*förordning om ändring i förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxe-
ring för inkomst av medel, som insatts å skogskonto*

Härigenom förordnas, att 3 och 6 §§ förordningen den 27 mars 1954 om
taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, skola erhålla
ändrad lydelse på sätt nedan anges.

3 §.

Insättning avseende viss förvärvskälla må för ett och samma beskattnings-
år ej understiga 1 000 kronor.

Belopp, som — — — hundratal kronor.

6 §.

Skattskyldig, som vill disponera å skogskonto innestående medel, äger att två månader efter uppsägning återfå det insatta beloppet. Uppsägning må avse beloppet i dess helhet eller del av detsamma, dock att deluttag ej må understiga 1 000 kronor. Om särskilda förhållanden det föranleda, äger Konungen medgiva, att å skogskonto innestående medel må uttagas utan att nu föreskriven uppsägningstid iakttages.

Efter det — — — kvarstående medel.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.
